

ב"ה

קדוּשָׁה אֱלֹהִים בַּמִּדְבָּר

חֹבֶרֶת לְלִמּוּד חוֹמֵשׁ בַּמִּדְבָּר

חֹבֶרֶת רֵאשׁוֹנָה

בַּמִּדְבָּר | נִשְׂאָה | בְּהַעֲלֵתָהּ | שְׁלַח

מכירה והזמנות: "חיש - הפצת המעיינות", כפר חב"ד

טל: 03-9600770 • פקס: 03-9606761

כתובתנו באינטרנט: www.chish.co.il

דואר אלקטרוני: chish770@gmail.com

הפקה: מחלקת ההוצאה לאור של "חיש - הפצת המעיינות"

עריכה: חנה לבקיבקר ודבורה וילהלם

ניקוד: הרב מ' הלפרין, הגב' א' לבקיבקר

הגהה: הרב א' וילהלם

הדפסה: דפוס חיש, רמלה

ציור עטיפה ואיורים: שרית יוספי

ניהול צוות גרפי: מ' שכטר

גרפיקה: י' שכטר; ג' פינסון, מ' לביא, מ' קריכלי, ש' לבקיבקר ול' וקסלשטיין

כל הזכויות שמורות לעורכות חנה לבקיבקר ודבורה וילהלם

על-פי חוקי התורה, ולהבדיל על-פי החוק הבינלאומי, אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או בכל אמצעי - אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר - כל חלק שהוא מן החומר שבספר זה (למעט העמודים שסומנו במיוחד כמותרים לשכפול). שימוש מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהעורכות.

הַקְדָּמָה לְחֵפֶשׂ בַּמִּדְבָּר

א. העתיקו את התרשימים למחברת, והשלימו: מה מזכירה לכם המלה 'מדבר'?

ב. האם כתבתם גם קשיים העלולים להיות במדבר? אם לא, הוסיפו.

בני ישראל ידעו את הקשיים הצפויים להם במדבר, ולמרות זאת הם הלכו אחרי משה רבינו באמונה שלמה, שהקב"ה ידאג לכל צרכיהם במדבר.

על כך משבח אותם הקב"ה: "זכרתי לך חסד נעוריה... לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה..." (ירמיהו ב, ב)
ואכן הקב"ה דאג לכל צרכי בני ישראל במדבר באופן נסי.

נְסִי ה' בַּמִּדְבָּר

הַקְּשִׁיִּים בַּמִּדְבָּר נִפְתְּרוּ עַל יְדֵי הַבָּאֵר, עֲנֵנֵי הַכְּבוֹד וְהַמָּן.

ג עֵינֵינוּ בְּקִטְעַת הַמִּידָע הַבָּא, וְהַשְׁלִימוּ אֶת הַמְּשִׁימוֹת שְׁאֵחֲרִיו.

רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שְׁלוֹשָׁה פְּרָנְסִים טוֹבִים עֲמָדוּ לְיִשְׂרָאֵל, אֱלוֹ הוּן:
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּמֵרִים.
וְשִׁלֵּשׁ מִתְּנוֹת טוֹבוֹת נִתְּנוּ עַל יָדָם וְאֵלוֹ הוּן: בָּאֵר וְעֵנָן וּמָן.
בָּאֵר – בְּזָכוֹת מֵרִים, עֵנָן – בְּזָכוֹת אַהֲרֹן, מָן – בְּזָכוֹת מֹשֶׁה.
מִתָּה מֵרִים – נִסְתַּלְּקָה הַבָּאֵר,
שֶׁנֶּאֱמַר "וַתִּמָּת שֵׁם מֵרִים... וְלֹא הָיָה מַיִם לְעֵדָה",
וַחֲזָרָה בְּזָכוֹת שְׁנֵיהֶם.
מִת אַהֲרֹן – נִסְתַּלְּקוּ עֲנֵנֵי הַכְּבוֹד, שֶׁנֶּאֱמַר "וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מִלֵּךְ...".
מָה שְׁמוּעָה שִׁמְעָה? שִׁמְעָה שְׁמֵת אַהֲרֹן, וְנִסְתַּלְּקוּ עֲנֵנֵי כְבוֹד, וְכִסְבוֹר נִתְּנָה לוֹ
רְשׁוֹת לְהִלָּחֵם בְּיִשְׂרָאֵל...
חֲזָרוּ שְׁנֵיהֶם בְּזָכוֹת מֹשֶׁה.
מִת מֹשֶׁה – נִסְתַּלְּקוּ כָּלָן (כָּל הַמִּתְּנוֹת)...

(תענית ט')

1. בְּזָכוֹת מִי הָיוּ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר מִן, בָּאֵר וְעֵנָנֵי כְבוֹד?
2. הוֹכִיחוּ, כִּי הַנְּסִים שֶׁהָיוּ בַּמִּדְבָּר, הָיוּ בְּזָכוֹת צְדִיקִים אֱלוֹ.

הַקְשִׁיִּים בַּמִּדְבָּר וּפְתוּרֹנָם

ד השלימו במחברת את הטבלה הבאה:

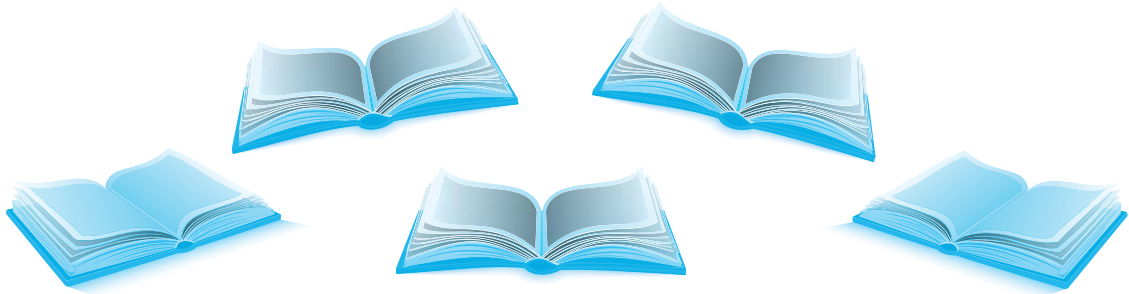
הפְתוּרֹן הַנְּסִי	הַקְשִׁי
.1	1. חֶסֶר מְזוֹן
.2	2. חֶסֶר מַיִם
.	3. מְזַג אֹוִיר מְדַבְּרִי (חֶם מְאֹוֹד בַּיּוֹם, וְקָר מְאֹוֹד בַּלַּיְלָה)
.4	4. כְּבוֹס הַבְּגָדִים
.5	5. הַמְצָאוֹת נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים
.6	6. דֶּרֶךְ שְׂאִינָה מִיִּשׁוּרִית (הָרִים, עֲמָקִים)
.7	7. חֶסֶר בְּגוּד
.8	8.

ה חשבתם על קשׁיים נוספים הקימים במדבר? הוסיפו אותם בטבלה.

סדר החפשים ותכנם

1 השלימו במחברת את המשימות הבאות:

1. כתבו את שמות החפשים לפי הסדר.
2. כתבו ליד כל חמש את התכן המתאים לו מתוך התרמילון.

תרמילון

- יציאת מצרים, מתן תורה וגנית האשפז.
- תורת הקרבנות.
- בריאת העולם וספר חיי הקבות.
- שמע ישראל עם ישראל על ידי משה רבינו.
- מסעי בני ישראל במדבר.

הידעתם?

'חמש במדבר' נקרא בשם זה, מפני שמספר בו על קורות בני ישראל ארבעים שנה במדבר. חמש זה נקרא גם 'חמש הפקודים', מפני שבחמש זה נפקדים (נספרים) בני ישראל מספר פעמים.

פְּרָשָׁה בְּמַדְבָּר

תְּעוּדַת זֵהוּת

הַשְּׁלִימוּ בְּמַחְבְּרַת:

מִתְחִילָה בְּפָרֶק :

בְּפָסֶק :

פְּרָשָׁה קוֹדֶמֶת :

פְּרָשָׁה אֲחֵרָה :

מפקד בני ישראל במדבר סיני

פרק א' פסוקים א'-ט"ז

פסוקים א'-י"ז

הוראת הספירה

א בפסוק ב נתנה ההוראה: "שאו את ראש כל עדת בני ישראל".

כתבו במחברת את ההוראה בלשונכם.

ב השלימו במחברת את הפרטים הבאים בקשר למפקד:

1. תאריך המפקד בלשון התורה:

2. תאריך המפקד על פי הלוח העברי:

3. אפן המפקד: (רש"י לפסוק ב ד"ה "לגלגלתם")

4. הנפקדים:

5. גיל הנפקדים:

6. מין הנפקדים:

7. הפוקדים:

8. מקום המפקד:

★ איזה ארוע משמעותי ארע במקום בו נערך המפקד? (שמות פרק יט מפסוק יח, וכן פרק כ)

ג קראו את קטע המידע הבא, וענו על השאלה שאחריו:

"לבית אבתם"

אדם שאביו משבט אחד ואמו משבט אחר, יהיה שיה לשבט אביו, ויספר עם שבט זה. (רש"י)

ישראל בן 22. חנה, אמו, היא משבט יהודה; ואביו, שמואל, משבט זבולון.

עם איזה שבט יספר ישראל?

תרמילון

- יֶלֶבֶט
- בַּאֲלֵכָן
- סִקָּרָו

כתבו במחברת את הסברי המלים המדגשות בעזרת התרמילון.

ה' דבר אל משה באהל מועד וצנה עליו:
"שאו את ראש בני ישראל, אתה,
אהרן ונשיא כל מטה."

פְּרָשָׁה פְּתוּחָה וּפְרָשָׁה סְתוּמָה

קראו את קטע 'הידעתם?' הבא, והשלימו את המשימה שאחריו.

הידעתם?

ספר התורה מחלק לקטעים.

כל קטע נקרא פְּרָשָׁה, ובין פְּרָשָׁה לְפָרָשָׁה יש מְרוֹחַ.

כְּשֶׁהפְּרָשָׁה פּוֹתַחַת שׁוֹרָה חֲדָשָׁה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה, היא נקראת פְּרָשָׁה

פְּתוּחָה, וְלִכְּן תּוֹפִיעַ בְּחֻמֶּשׁ הָאוֹת פּ בְּמְרוֹחַ בֵּין הַפְּרָשׁוֹת.

כְּשֶׁהפְּרָשָׁה מִתְחִילָה בְּאֲמִצֵּעַ שׁוֹרָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה, היא נקראת פְּרָשָׁה

סְתוּמָה, וְלִכְּן תּוֹפִיעַ בְּחֻמֶּשׁ הָאוֹת ס בְּמְרוֹחַ בֵּין הַפְּרָשׁוֹת.

לפניכם צלום מתוך ספר התורה. כתבו במחברת איזו אות תופיע בחמש בכל מרוח.

אלה משפחות הלוי לתלדתם יקח עמרים את יוסבר
דרתנו לו לאשה ותלד לו את אהרן ואת משה ושני
חזי עמרים ישבע ושלושים ומאת שנה ובני יעזר
קרח וצפן וזמרי ובני עזיאל מישאל ואלעפן וזמרי
ויקח אהרן את אלישבע בת עמיזב ארוות גזיזון
לו לאשה ותלד לו את גרם ואת אביהוא את אלעזר
ואת איתמר ובני קרח אסיר ואלקנא ואביאסף
אלה משפחות הקרחי ואלעזר בן אהרן לקח לו
מבנות פטיאל לו לאשה ותלד לו את פנחס אלה
ראשי אבות הלויים למשפחותם הוא אהרן ומשה
אשר אמר יהוה להם הוציאו את בני ישראל
מארץ מצרים על עבאתם הם המדברים אל פרעה
מלך מצרים להוציא את בני ישראל ממצרים הוא
משה ואהרן והיו ביום דבר יהוה אל משה בארץ
מצרים וידבר יהוה אל משה לאמר
אני יהוה דבר אל פרעה מלך מצרים את כל אשר
אני דבר אלך ויאמר משה לפני יהוה הן אני ערל
שפתי ואיך ישמע אלי פרעה
ויאמר יהוה אל משה ראה נתתך אלהים לפרעה
ואהרן אחיך יהוה נביאך אתה תדבר את כל אשר
אצרך ואהרן אחיך ידבר אל פרעה ושלו את
בני ישראל מארצו ואני אקשה את לב פרעה
והרביתי את אמתו ואת מופתי בארץ מצרים
ולא ישמע אלכם פרעה ונתתי את ידו במצרים
והוצאתי את צבאתי את עמי בני ישראל מארץ
מצרים בשפטים גדלים וידעו מצרים כי אני יהוה
בנותתי את ידי על מצרים והוצאתי את בני ישראל
מתוכם ויעש משה ואהרן כאשר צוה יהוה אתם
כן עשו ומשה בן שמעון שנה ואהרן בן שלש
וששנים שנה ברבכם אל פרעה
ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר כי דבר
אלכם פרעה לאמר תנו לכם מופת ואמרת אל
אהרן קח את מטף והשלך לפני פרעה יהו לתנן
ויבא משה ואהרן אל פרעה ויעשו כן כאשר
צוה יהוה וישלך אהרן את מטפו לפני פרעה
והטני עבריו והיו לתנן ויקרא גם פרעה לזכמים
ולכמשיפים ויעשו גם הם זרעמי מצרים כהמשיפים
כן וישלכו איש משהו והיו לתננים ויבעל משה
אהרן את משהו ויזקק לב פרעה ולא שמע אלכם
כאשר דבר יהוה
אל משה כבוד לב פרעה מאן לשלוח דעק לך אל
פרעה בבקר הנה יצא המימה וצבאת מקראתו

וראו ישערו בני ישראל אתם ברע לאמר לא תנעו
מלכנום דבר יום ופגעו את משה ואת אהרן
בצנים לקראתם בצאתם מאת פרעה ואתו אלהים
ירא והוה עיניכם וישפט אשר הבאשלתם את ריחון
בעיני פרעה ובעיני עבדיו לתת זרע צדים להוציא
ושם משה אל יהוה ויאמר ארני כמה הרעתי לכם
הזה כמה זה שלחתני ומה באתי אל פרעה ואלמר
בשמך הרע לכם הזה והצל לא העלתי את עמך
ויאמר יהוה אל משה עתה תראה אשר אעשה
לפרעה כי ביד חזקה וביד חזקה יזרעו ידעו
וידבר אלהים אל משה
ויאמר אליו אני יהוה ורא אל אברהם אל יצחק
ואל יעקב אבל שדי ושמי יהוה לא גודלתי להם
וגם הקמתי את בריתי אתם לתת להם את ארץ
כנען את ארץ כנענים אשר צרו בה וגם אני שמעתי
את אהבה בני ישראל אשר מצרים מעבדים אתם
ואמר את בריתי לכן אמר כבני ישראל אני יהוה
והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים והצלתי אתכם
מעבדותם והצלתי אתכם בזרוע גטיה ובשפטים
גדלים ונקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאבות
וירקתם כי אני יהוה אלהיכם והוצאתי אתכם
מתחת סבלת מצרים והבאתי אתכם אל הארץ
אשר שאתי את ידי לתת אתה לאברהם ויצחק
וליעקב ונתתי אתה לבם מורשה אני יהוה וידבר
משה בן אל בני ישראל ולא שמעו אל משה
מקצת רוח ויבקרדו קשה
וידבר יהוה אל משה לאמר בא דבר אל פרעה
מלך מצרים וישלח את בני ישראל מארצו
וידבר משה לפני יהוה לאמר הן בני ישראל
לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה ואני ערל
שפתיים
וידבר יהוה אל משה ואל אהרן ויצום אל בני
ישראל ואל פרעה מלך מצרים להוציא את בני
ישראל מארץ מצרים
אלה ראשי
בית אבות בני ראובן בכר ישראל חזר ופלאו
חזרן וכמו אלה משפחות ראובן ובני שמעון
ימואל ומיזן ואהי ומיזן וצור ושאול בן הכנעני
אלה משפחות שמעון ואלה שמות בני לוי לתלדותם
גישון וקהת ומררי ושני חזי בני עיבל ושלושים
ומאת שנה בני גישון לפני עיבל למשפחותם ובני
קהת עמרים ויעזר וזברון ועזיאל ושני חזי קהת
שלושים ושלושים ומאת שנה ובני מררי מחזי ומשי

בדיקה: אם השלמתם נכון, קבלתם 4 פְּרָשׁוֹת פְּתוּחוֹת ו- 4 פְּרָשׁוֹת סְתוּמוֹת.

בצוע הספירה פסוקים י"ז-ד"ז

א השלימו במחברת את הטבלאות הריקות:

שימו לב: מפקד כל שבט הוא פרשה בפני עצמה. העזרו באות פ כדי למצא היכן מתחיל מפקד כל שבט.

מספר הנפקדים	השבט הנמנה
	7
	8
	9

מתנה אפרים

מספר הנפקדים	השבט הנמנה
46,500	ראובן 1
59,300	שמעון 2
45,650	גד 3

מתנה ראובן

מספר הנפקדים	השבט הנמנה
62,700	דן 10
41,500	אשר 11
53,400	נפתלי 12

מתנה דן - (המאסר)

מספר הנפקדים	השבט הנמנה
	4
	5
	6

מתנה יהודה

ב מהו המספר הכולל של בני ישראל?

ג התבוננו בטבלאות וענו:

- מיהו השבט המרבה ביותר באוכלוסין (אנשים)?
- מיהו השבט הקטן ביותר באוכלוסין?
- איזה שבט לא פקדו (ספרו)?

ביאורי
מלים

תרמילון

• אָסֹפוּ

• נִקְרְאוּ בְשֵׁמוֹת

א כתבו במחברת את הסברי המלים המדגושות בעזרת התרמילון.

"ויקח משה ... את האנשים האלה אשר נקבו בשמות"

(א, ז)

"ואת כל העדה הקהילו באחד לחדש השני" (א, יח)

ב מצאו בפרק א, בפסוקים א-כא שלושה פעלים שונים מהשרש פק"ד,

וכתבו אותם במחברת.

ג הסבירו את הפעלים שכתבתם בעזרת התרמילון.

תרמילון

• סָפַר אֶתְכֶם

• מִסְפָּרֶם

• תִּסְפְּרוּ

